

IR-RABA' HADD TAR-RANDAN (2020) IR-RANDAN HUWA "MIXJA", "PROGRESS"

Contributed by Frans Galea
Friday, 20 March 2020
Last Updated Friday, 20 March 2020

Din
hija il- Liturgija tar-Raba' Hadd ta'r-Randan (2020) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Ir-Randan g'andu storja
tassew twila fil-Knisja. Fl-ewwel sekli,
meta l-Knisja kienet g'addejja mill-Mag'mudija tal-persekuzzjonijiet ta't
il-'akma tal-Imperu Ruman, hi kellha |mien ta’ t'ejjija g'al dawk li riedu
jinag'qdu mag'ha fil-fidi fil-Mewt u l-Qawmien ta’ Kristu, u jsiru
“Insara”. Din kienet t'ejjija li kienet
tie'u xi snin, normalment erba’ snin, u kien |mien serju 'afna g'ax
is-Sagrament kbir tal-Mag'mudija kien jinag'ta mportanza li llum a'na kemm kemm
g'andna l-'ila nifhmu.

Il-meravilja tal-Mag'mudija

&afna minn dawk li kienu
jitg'ammdu kienu jkun !a adulti u l-Mag'mudija kienet tkun waqt li jiddefinixxi
l-&aaja ta’ dak li jkun, “a moment of no return”, kif jg'idu l-Ingliji. G'alhekk it-t'ejjija g'al dan is-
Sagrament
kbir kienet tinag'ta kura spe jali fil-Knisja u dan il-|mien ta’ t'ejjija kien
jissejja' Katekumenat. Dan il-|mien kien
jil'aq il-qofol tieg'u fl-a'ar erbg'in jum qabel il-Mag'mudija li kienet tkun
dejjem bl-immersjoni.

Lanqas biss kienu jo'olmu

li jg'ammdu kif ng'ammdu t-trabi tag'na a'na, g'ax is-Sagrament ismu mieg'u:
sinjal li jidher fl-g'ajnejn fil-i dak li jkun qed isir fil-mo'bi fir-ru'
tal-Katekumenu. Meta dan kien jinja' u 'wejlu
biex jinjel fil-'awt tal-Mag'mudija, dan kien ifisser li hu kien qata' g'al
kollox mill-bniedem il-qadim tad-dnub li bih kien twieled.

San Pawl ig'id: "Intom

g'andkom twarrbu l-'ajja tag'kom ta' qabel u tin'g'u l-bniedem il-qadim,
im'assar bix-xewqat tal-pja iri qarrieqa, u g'andkom till'eddu tibdila
spiritwali tal-fehma tag'kom u tilbsu l-bniedem il-'did, ma'luq skont Alla,
fil-lustizzja u qdusija tassew. (2 Ef.
4, 22-24) u x' imkien ie'or ig'id: "Tnaddfu
mill-'mira l-qadima 'alli tkunu g'a'na 'dida, kif intom bla 'mira. (1 Kor. 5, 7).

Dan il-bniedem il-qadim

jinjel fl-ilma u jeg'req g'al kollox fih. Dan mhux ilma normali,
tas-soltu. Huwa l-ilma tal-Mag'mudija li
fih jg'ammarr l-Ispirtu s-Santu! Fih imut
il-bniedem il-qadim li g'andu libda inkontrollabli g'all-allat tad-dinja, u
jo'ro! bniedem "did", imwieled mill-'did, bniedem li, iktar ma jmur, iktar
jinbidel fi xbiha ta' Kristu rebbie' fuq dak kollu li joqtol lill-bniedem. San
iprijanu li tg'ammed fis-sena 246 AD,
ig'id: "Jien in'ilt dawk l-ilmijiet li jag'tu l-'ajja u twelidt mill-'did,
bniedem 'did. Id-dubji kollha li kelli
g'abu. Jien stajt nara dak li qabel kien
mo'bi minni. Issa stajt nag'mel dak li
qabel kien impossibbli g'alija."

Ir-Randan = T'ejjija
g'all-Mag'mudija

Fejn jid'ol ir-Randan "dan

kollu. Oriinarjament kien l-'ar erbg'in jum qabel il-Mag'mudija
g'all-katekumeni li kienu jkunu se jitg'ammdu fi - elebrazzjoni meraviljuja
tal-Lejl tal-G'id, l-Omm tal-Litur'iji kollha tal-Knisja. Il-Mag'mudija kienet tinag'ta darba fis-sena
biss, matul dan il-Lejl. L-'ar erbg'in
jum, imfassla fuq l-erbg'in sena li l'Irael mexa fid-dejert (Katekumenat prim!),
u esu' g'adda fid-dejert jirba' it-tentazzjonijiet tad-dinja, kienu jkunu
mimlijin katekeji tal-'ar mog'tija mill-Isqof tal-post. G'andna 'afna minn dawn lill-katekejijiet
tal-Missirijiet tal-Knisja li waslu "g'andna bi Grazzja.

Allura, dan kollu jurina li

kien hemm pro ess lejn il-Mag'mudija.

A'na, li tg'ammidna ta' trabi, il-Knisja tg'ammidna g'ax temmen li dan

il-pro ess, spe i ta'’ Katekumenat, jitwettaq aktar tard matul il-'ajja tat-tarbija, mill-lenituri, mill-presbiteri tal-Knisja, mill-katekisti, mil-Litur!ija nfisha. Mela, ir-Randan mhux biss imien Litur!iku mportanti, imma fuq kollox hu &ajjitna, g'ax hemm blonn li nibqg'u miexja dejjem ’il lewwa fil-Misteru tal-Mag'mudija li, jekk nirriflettu sewwa, nindunaw li hija l-Misteru tal-G'id ta'’ Kristu ingastat fina.

Alla ja'dem bi pro ess

Alla dejjem ja'dem fina bi pro ess. Il-Bibbja turi l-pro ess, bil-mod il-mod, tar-rivelazzjoni ta'’ Alla lil l|rael, wirja li la'qet il-milja fi Kristu, l-lben ta'’ Alla, u fil-Misteru tal-G'id tieg'U. San wann tas-Salib ig'idilna: “Fi Kristu l-Missier uriena dak kollu li seta jurina dwarU nnifsu, u min jitlob g'al aktar tag'rif jew wirja aqwa jkun qed jilbalja bis-s'i'.” Jekk jien u int ma n'ossux u ma nifhmux li ninsabu fi pro ess qaddis ta'’ g'arfien dejjem akbar tal-Im'abba ta'’ Alla, insibuha diffi li ferm nifhmu 'afna mill-Iskrittura, spe jalment tat-Testment il- did. Wara kollox il-Van!eli inkitbu minn Knisja katekumenali.

Il-pro ess, mixja, tal-ag'ma

Xbiha meravilju!a ta'’ dan il-pro ess li Alla jwettaq mag'na, waqt li jinqeda wkoll bl-Istorja li ng'addu minnha (anke mill-esperjenza tal-koronavirus li huwa sej'a urlenti g'all-konver!joni!), huwa l-Van!elu tal-lum. Hu Van!elu twil imma tkun 'asra jekk ma jinqarax kollu hekk kif tag'tulna l-Knisja.

esù jilma' ralel ag'ma minn twelidu. Hu ar li dan id-difett filjiku mhux kastig, imma mezz biex tidher il-Glorja ta'’ Alla. Ji!rulna bosta 'wejje! li huma salib, u a'na nistaqsu: “G'aliex dan? X’g'amilt?” Huwa fis-salib biss li tidher il-Glorja ta'’ Alla u meta dan ise" a'na nkunu nistg'u insej'u t-tbatija tag'na: “Is-Salib Glorju!”!

Dan il-bniedem 'a!a wa'da seta'’ jag'mel: jittallab. Din hi Kelma ta'’ Alla! A'na lkoll tallaba! Ilkoll nittallbu l-Im'abba, l-affett,

il-prosit, il-popolarità, is-su ess, il-fama... fl-a"ar mill-a"ar,
 "il-ajja"; vera. A'na vojta g'ax
 g'omja. A'na g'omja g'ax g'adna
 "g'arafniex il-profondità meraviljuja ta"; dak li Kristu wettaq g'alina
 fil-Misteru tal-G'id (il-Passjoni, il-Mewt u l-Qawmien tieg'U). A'na nfittxu l-"ajja"; kullimkien barra minn
 Kristu. Kristu qieg'ed hemm g'ax a'na
 n'ossuna obligati "nag'tuH";. Mur
 obsor! U g'adna "g'arafniex il-ajja" li
 hemm fi Kristu g'ax il-Mag'mudija tag'na g'adha lewja midfuna ta't il-'amrija u
 "l bog'od milli ssir si!ra kbira li fiha jistkennu l-g'asafar tal-ajru.

Kristu jaf ikun
 skomdu! Kristu mhux dak li naraw
 fis-santi tal-Ewwel Tqarbina! Hu jmur
 fuq l-ag'ma, job|oq fl-art (il-b|ieq ta"; Kristu = il-Kelma setag'na ta"; Alla,
 waqt li t-trab tal-art = il-mi|erja tal-bniedem), u j aflas it-tajn ma";
 g'ajnejn l-imsejken. Dak kien b";idu
 ma'ru!a biex jiddobba xi bi a tal-flus, imma ma"; din l-azzjoni ta"; Kristu
 mill-ewwel 'aseb li dan kien xi wie'ed mill-vandali, mill-"kes'in"; li sikwit
 kienu jg'addu 'inhom jiddie'ku bih.

Din hi l-Istorja
 tag'na. Ma"; dan il-bniedem inbeda
 pro ess ta"; fejqan. Hu kien dara
 tallab. Anzi kien komdu tallab! A'na lkoll komdi kif a'na, sakemm tinqala"; xi
 wa'da li Alla jippermetti u din tkun terremot li taqlag'na mill-aljenazzjoni
 tag'na. Kristu jg'idlu biex imur
 jin'asel fil-menqa tas-Silwam li kienet fil-qrib. U |gur li jmur. Is-Silwam hi xbieha tal-menqa, l-vaska
 tal-Mag'mudija! Jg'addas rasu fiha u
 jili jara! X";wa'da din! L-istess esperjenza ta"; San
 iprijanu u ta";
 tant o'rajn f";kull lenerazzjoni!

Dan hu l-g'an tal-pro ess
 ta"; Alla f";ajti u f";ajtek: li ni!u "naraw";.
 X"; "naraw";? L-Im'abba ta"; Alla
 g'alija personali u g'alik li dehret fil-Wi sofferenti ta"; Kristu fuq is-Salib. Fil-qari tal-lum San Pawl ig'id: "Intom
 kontu darba dlam, imma issa intom
 dawl fil-Mulej." (Ef. 5, 8). Imberkin a'na jekk l-Istorja li ng'addu
 minnha turina li g'ad fadlilna 'afna x";niskopru fi Kristu... Il-pro ess irid
 ikompli.

Il-Litur!ija tal-Kelma
 tal-lum:

Qari I

David ikkonsagrat sultan ta'ra'el.

1 Sam 16, 1b.6-7.10-13a

Qari

mill-Ewwel Ktieb ta' Samwel

"Dak il-mien, il-Mulej qal lil Samwel: 'Imla l-qarn bil-jejt u itlaq. Jien se nibag'tek g'and esse l-Betlemita, g'aliex minn fost uliedu jien g'alilt g'aliya sultan'."

ara li malli wasal, Samwel ra lil Elijab u qal:
"Hawn quddiem il-Mulej il-midluk tieg'u?"; U l-Mulej qal lil Samwel: "T'arisx lejn is-sura tieg'u, jew it-tul ta' persuntu, g'ax jiena di' warrabtu. G'ax il-Mulej ma jarax b'alma jara l-bniedem, dak biss li jidher fl-g'ajn, imma l-qalb";

esse ressaq quddiem Samwel sebg'a minn uliedu; imma Samwel qallu: "Il-Mulej ma 'atar lil 'add minn dawn"; U ssokta jg'idlu: "Dawn huma t-tfal kollha?"; esse wie!bu: "G'ad fadal il-g'ir, qieg'ed jirg'a n-nag'a"; U Samwel qal lil esse: "Lbg'at g'alih u libu, g'ax ma noqog'dux fuq il-mejda qabel ma jili hawn"; U bag'at g'alih u liebu. Kien jag'lug' ruxxan, g'ajnejh 'elwin, u sabi' fis-sura tieg'u. U l-Mulej qal lil Samwel: "Qum u idilku, g'ax dan hu"; Samwel 'a f'idejh il-qarn bil-jejt, u dilku quddiem 'utu. Minn dakinhar il-quddiem nijel fuq David u 'akmu l-ispirtu tal-Mulej.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Salm Responsorjali

Salm 22 (23), 1-3a.3b-4.5.6

R/. (1): Il-Mulej hu r-rag'aj tieg'i, xejn ma jonqosni

Il-Mulej hu r-rag'aj tieg'i,

xejn ma jonqosni;

f'“merg'at kollha 'dura jqeg'edni.

“dejn l-ilma, fejn nistrie', je'odni;

hemm hu jrejjaqni. R/.

Imexxini fit-triq tas-sewwa

min'abba l-isem tieg'u.

Imqar jekk nimxi f'“wied mudlam,

ma nib|ax mill-'sara, g'ax inti mieg'i.

Il-'atar tieg'ek u l-g'aslu! tieg'ek,

huma jwennsuni. R/.

Int t'ejji mejda g'alija

quddiem l-g'edewwa tieg'i.

Bil-|ejt tidlikli rasi,

u l-kal i tieg'i tfawwarli. R/.

Mieg'i, iva, jimxu t-tjieba u l-'niena

il-jjem kollha ta'ajti.

U ng'ammarr dar il-Mulej

sakemm indum 'aj! R/.

Qari II

Qum mill-imwiet, 'a jiddi fuqek Kristu.

Ef 5, 8-14

Qari

mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Efesin

&uti, intom kontu darba dlam, imma issa intom dawl fil-Mulej; g'ixu ta' wlied id-dawl li intom; frott id-dawl jinsab f'kull ma hu tjieba, f'kull ma hu ustizzja, f'kull ma hu verita'. Fittxu li tag'rfu dak li jog'lob lill-Mulej, 11 u tisse'bux fl-g'emejjel tad-dlam bla frott, imma ikxfuhom fil-bera'. G'ax dak li qeg'din jag'mlu huma fil-mo'bi, tist'i mgar jekk issemmih; imma meta wie'ed jo'ro!hom fil-bera', id-dawl juri kollox, g'ax kull ma jidher hu dawl; g'alhekk jing'ad: "Stenba' int, li int rieqed, u qum mill-imwiet, 'a jiddi fuqek Kristu".

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Akklamazzjoni qabel l-Evanjelju

Ara w 8, 12

R/. Glorja u tif'ir lilek, Kristu!

Jiena d-dawl tad-dinja,

jg'id il-Mulej;

min jili warajja jkollu d-dawl tal-'ajja.

R/. Glorja u tif'ir lilek, Kristu!

Evan!elju

Mort, in'silt, u lejt nara.

w 9, 1-41

Qari

mill-Evan!elju skond San wann

F'–dak il-|mien, kif kien g'addej, esù lema' ra!el ag'ma minn twelidu, u d-dixxipli tieg'u staqsewh: “Rabbi, dan twieled ag'ma g'ax dineb hu stess, jew g'ax dinbu l-lenituri tieg'u?”. esù wie!eb: “Mhux g'ax dineb hu jew il-lenituri tieg'u, imma !ralu hekk biex l-g'emil ta“. Alla jidher fih. akemm g'adu binhar, je'ti!ilna nag'mlu x-xog'ol ta“. dak li bag'atni, g'ax jasal il-lejl meta 'add ma jkun jista“. ja'dem. Sakemm g'adni fid-dinja, jiena hu d-dawl tad-dinja“.

Kif qal dan, be!aq fl-art, g'amel minnu qisu tajn, u dilek bih g'ajnejn ir-ra!el ag'ma u qallu: “Mur in'asel fil-menqg'a ta“. Silwam“. Din tfisser “il-Mibg'ut“. Mela dak mar, in'asel u lie jara. Il-lirien u dawk li s-soltu kienu jarawh, g'ax hu kien tallab, qalu: “Dan mhuwiex dak li kien jogg'od bilqieg'da jittallab?“. Xi w'ud qalu: “Iva, hu“. O'rajn qalu: “Le, imma jixbhu“. Ijda hu qalilhom: “Jiena hu“. Qalulu: “Mela kif infet'ulek g'ajnejk?“. We!ibhom: “Wie'ed ra!el, jg'idulu esù, g'amel ftit tajn, dilikli g'ajnejja bih, u qalli: “Mur fis-Silwam u n'asel hemm“. Mort, in'silt, u lejt nara“. Qalulu: “Fejn huwa dan ir-ra!el?“. Qalilhom: “Ma nafx“. Lil dan il-bniedem li fl-img'oddi kien ag'ma 'aduh g'and il-Fari!ej. Issa dakinhar li esù g'amel it-tajn u feta' g'ajnejn l-ag'ma nzerta kien is-Sibt. Il-Fari!ej ukoll staqsew mill-!did

lill-ag'ma kif sar jara. U hu qalilhom:

“Qeg'edli ftit tajn fuq g'ajnejja, mort nin'asel, u issa qieg'ed nara”.

Xi w'ud mill-Farilej qalu: “Dan il-bniedem mhuwiex lej ming'and Alla, g'ax ma j'arisx is-Sibt”. Ijda o'rajn qalu: “Kif jista’ wie'ed midneb jag'mel sinjali b'al dawn?” U ma qablux bejniethom.

U re!g'u qalu lill-ag'ma: “Int x’jidhirlek minnu, issa li feta'lek g'ajnejk?” Qalilhom: “Dak profeta”. Il-Lhud ma ridux jemnu li hu kien ag'ma u 'a d-dawl qabel ma bag'tu g'all-lenituri ta’ dak li sar jara, u staqsewhom: “Dan, li intom qeg'din tg'idu li twieled ag'ma, dan binkom? Mela issa kif !ie jara?”. Il-lenituri tieg'u wie!bu u qalulhom: “Nafu li dan hu t-tifel tag'na u li twieled ag'ma; imma kif issa !ie jara, dan ma nafuhx, u anqas ma nafu min feta'lu g'ajnejh. Staqsu lilu: |mien g'andu, 'a jitkellem hu g'alih innifsu”. Il-lenituri tieg'u wie!bu hekk g'aliex be!g'u mil-Lhud, g'ax il-Lhud kienu !a ftiehm bejniethom li jekk xi 'add jistqarr li esù hu l-Messija, isib ru'u barra mis-sinagoga. Kien g'alhekk li l-lenituri wie!bu: “{mien g'andu, staqsu lilu”.

G'al darb’o'ra re!g'u bag'tu g'al dak li kien ag'ma u qalulu: “Ag'ti glorja lil Alla! A'na nafu li dan il-bniedem huwa midneb”. Dak welibhom: “Jekk hux midneb ma nafx. &a!a wa'da naf: li jien kont ag'ma u issa qieg'ed nara”. Qalulu: “Imma hu x’g'amillek? Kif feta'homlok g'ajnejk?”. U hu welibhom: “ a g'edtilkom u ma smajtux! Xi tridu tising'u iljed? Jaqaw tridu intom ukoll issiru dixxipli tieg'u?”. U qabdu jg'ajruh u qalulu: “Dak int dixxipli tieg'u! A'na ta’ Mosè dixxipli! A'na nafu li lil Mosè kellmu Alla, imma dan ma nafux minn fejn hu!”. Welibhom ir-ra!el u qalilhom: “Sewwa! Hawn qieg'ed l-g'a!eb, li intom ma tafux minn fejn inqala’, u madankollu lili feta'li g'ajnejja! A'na nafu li Alla mhux se jisma’ lill-midinbin; ijda mbag'ad jekk wie'ed ikun iqim lil Alla u jag'mel ir-rieda tieg'u, lil dan jisimg'u. Qatt fid-dinja ma nstema’ li xi 'add feta' g'ajnejn wie'ed ag'ma mit-twelid. Li kieku dan ma kiex !ej ming'and Alla, xejn ma kien ikollu 'ila jag'mel”. Imbag'ad qabju u qalulu: “Int se tg'allem lilna, int li twelidt dnubiet wa'dek”. U ke ewh ’il barra.

esù sama’ li ke ewh ’il barra; sabu u qallu: “Temmen inti f’Bin il-bniedem?” Dak wie!eb u qallu: “Min hu, Mulej, biex nemmen fih?”. Qallu esù: “Mhux biss rajtu, imma huwa dak stess li qieg'ed ikellmek”. Qallu: “Nemmen, Mulej!”. U nxe'tet g'arkubbejh quddiemu. Imbag'ad esù qal: “Jien !ejt fid-dinja biex nag'mel 'aqq, biex min ma jarax isir jara, u min jara jag'ma”. Xi w'ud mill-Farilej li kienu hemm madwaru semg'uh jg'id dan u staqsewh: “A'na wkoll g'omja?”. Welibhom esù: “Li kieku kontu g'omja, ma kontux tkunu 'atja ta’ dnub. Imma issa qeg'din tg'idu: “A'na naraw,” mela d-dnub tag'kom g'adu fuqkom”.

tal-Mulej

R/. Tif'ir lilek Kristu